

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm In Primam Partem
Sancti Thomæ Tomvs ...**

Complectens Quæstiones à XXVII. vsque ad LXIV. & à Quæstione CVI.
vsque ad CXIV.

Vázquez, Gabriel

Antverpiæ, 1620

Qui senserint Angelos esse corporeos. c .2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-81000](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-81000)

CAPUT I.

Præter creaturæ visibiles esse aliquem & sensibilem materiam
abstractam, quam communiter Ange-
lum vocamus.

Nomen Angelus Græcè ἄγγελος, Angelos, teste
Hilario lib. 5. de Trinit. fol. 3. & Isidor. lib. 1. sen-
tentiarum cap. 12. sententia prima, non est nomen na-
turæ, sed officij: idem enim est ἄγγελος, Angelos,
quod Latine, nuntius, ut tradit August. in Psal. 103.
explicans illa verba, Qui facis Angelos tuos spiritus.
Conuenit Dionys. qui 4. cap. de celesti hierarchia, sa-
tis ante medium, inquit, Angelos sic appellari,
propterea quod eis primo in se diuina illustratio;
ac per eos ad nos veniat. Hoc autem Angelorum
ministerium expressit Paulus ad Hebræos 1. Omnes
sunt administratores spiritus in ministerium missi. Idcirco
sacerdotes etiam dicti sunt Angeli, quasi nun-
tij inter Deum, & nos. Labia sacerdotum custodiunt
scientiam, quoniam Angelus domini exercituum est. Et
Ioan. Bapt. ea tem ratione Matth. 22. dictus est à
Christo Angelus Domini iuxta illud Malach. 3.
Ecce ego mitto Angelum meum ante te, nam, ut ait, Ter-
tull. lib. aduersus Iudeos cap. 9. post medium; Deus eos vo-
cat consuevit Angelos quos virtutis sue ministros præfecit.
Quin imo ipse Christus Elia 9. vocatus est ma-
gij consilij Angelus, ut notauit idem Tertul. lib. de
carne Christi cap. 14. Officij non naturæ vocabulo. Id ve-
ro magis explicat Dionys. 4. c. de celesti hierarch. in fin.
quia videlicet, ut ipse Christus dixit Ioan. 15. om-
nia quæ à patre audiuit, nobis annuntiavit. Scri-
ptores tamen Ecclesiastici, nomine Angelus, natu-
ram ipsam spirituales præter animæ rationalem
intelligunt. In quam significationem Act. etiam 29.
eodem nomine videtur Scriptura. At Aristot. & Pe-
tip. Angelos vocant substantias separatas. Plato-
ni vero bonos Angelos demones: malos autem
cacodæmones, id est, malos demones appellant,
& hæc de nominis significatione.

Esse autem huiusmodi substantias separatas,
negant Saducæi, ut refert Lucas Act. 23. Ne-
bant enim; neque esse Angelum, neque spiritum;
& ideo resurrectionem quoque negabant. Qui
fuit error quorundam Philosophorum, teste Ari-
stot. lib. 4. physic. tex. 52. & 57. De fide tamen est, An-
gelos esse superiores substantias, quam homines;
tametsi de natura illorum non sit res adeo mani-
festa. Sic in Psal. 8. Ministri eum paulo minus ab An-
gelis, & alibi sæpius. Et apud antiquos Ecclesiæ
patres res est extra controuersiam. Philosophi
quoque has substantias concesserunt, ut tradit Cy-
prius in lib. de van. idol. sic Aristot. 12. Metaph. cap. 6. 7. & 8.
Quas æternas immotas & sine magnitudine esse
dixit. Idem etiam lib. 1. de celo. cap. 9. plures alias in-
telligentias præter motrices orbium esse docet,
ut videbimus disput. 18. o. cap. 1. & alij etiam, quos
paulo post referemus. Probata B. Tho. 2. cont. gent.
cap. 46. multis rationibus physicis, quæ mea qui-
dem sententia rem congrue suadent, quamuis
non plane demonstrent. Hæc vero sola ratione ab
erpetimento desumpta efficaciter potest ostendi.
Nam multa quotidie videmus fieri ab arpepritijs
super ipsorum vires: ergo cogimur concedere,
ab aliqua superiori substantia ad illa omnia eos
moueri; non proxime ab ipso Deo: frustra enim
recurramus ad primam omnium causam, si mini-
sterio alterius id non repugnat fieri: præsertim
cum videamus arpepritos, & medicamentis, &
Vasquez in 1. p. Tom. 2.

musica, saltem per aliquod temporis intervallum
interdum sanari: non certe alia de causa, nisi quia
dæmon eos torquere nequit, nisi prauos humo-
res eorum concitâdo, quibus si non videretur, nec
eos vexare posset, nec multa mira in eis operari;
at si Deus proximè illa faceret, non egeret humo-
ribus corporum; ac profunde, nec medicina, nec al-
lio corporeo remedio eius effectus impediretur.
Sed idem efficacius ostenditur adhuc ex operib;
Magorum & incantatorum: nam quæ ab ipsis fie-
ri audiuius, paruis quibuldam rebus admotis,
verbis quoque prolatis, vim omnem verborum, &
corporeæ cuiusvis substantiæ manifestè superant.
Hæc ratione videtur Lactant. lib. 1. diu. inst. cap. 15. quæ qui-
dem res hæc nostra tempestate in Gallia & Anglia
plurimos ab Atheismo renouit, quo antea cum
Saducæis credebant, nihil esse præter corporeæ.

Sed quamuis Aristot. præter intelligentias or-
bium motrices, alias quoque esse doceat: dæmo-
nes tamen qui sunt mali Angeli, nullibi concede-
re videtur. Imo in sect. 30. problem. q. 1. in med.
loquens de ijs, qui diuino spiraculo instigati di-
cuntur, aut spiritum lymphaticum inferunt, asse-
rit ex naturali imperie id accidere. At Plato in
polyt. Tyranni, & in Sympos. Xenocr. in lib. de morte, Mer-
cur. Trismeg. in Pimandrio, Malos Angelos cognoue-
runt. Et quamuis sola fide nobis constet, quæ ra-
tione demones fuerint effecti mali; ex operibus
tamen eorum quæ à nobis nullo modo fieri pos-
sunt, quæ praua sint, facile coniecere possumus a-
liquos etiam malos esse.

CAPUT II.

Qui senserint Angelos esse corporeos.

Angelos esse corporeos, hoc est, essentiam
eorum corpore constare, docuerunt non
solum antiquiores Patres, quod apud eos res ad-
huc esset satis obscura; verum etiam patris ante
annis, cum iam extra controuersiam esse videre-
tur; existimant Caiet. in c. 2. Epist. ad Eph. & August. Catech.
Eugubinus lib. 8. de perenni Philosophia cap. 17. qui cum
de dæmonibus id asserat, idem quoque de bonis
Angelis affirmare debet. Quæ de causa cap. 30. pu-
tat, eos nidioribus sacrificiorum delectari, habita-
re in locis humectis & similia. Quinimo Ruper-
tus Abbas his duobus multo antiquior, & gra-
uior idem asseruit lib. 2. de Trinit. cap. 11. ex patribus
vero tam Græcis, quam Latinis permulti, Origen.
lib. 1. Periarcho in proximo circa finem, ubi notat, An-
gelos quidem aliquando dici incorporeos pro-
pter corporis subtilitatem, quia sit eorum cor-
pus veluti aura. Quare nihil obstat, quod docuit
lib. 5. contra Celsum, paulo ante finem, corporeas
scilicet lachrymas Angelis non esse; neque quod
in lib. Periarcho cap. 7. Angelos appellat virtutes
incorporeas: nam eodem etiam lib. cap. 6. in fi-
ne docuerat, proprium esse Dei, sine corpore
subsistere. Illa vero duo verè dici possent, si cor-
pora Angelorum subtilia essent, ut explicatum
est. In eadem sententia fuisse Casarius frater Na-
Zianzeni in primo Dialogo, pag. 1467. Qui habetur
secundo tomo Nazianzeni: Elias Cretensis in pri-
mam Orat. Nazianz. explicans illa verba, Nihil
enim mihi, &c. Et Ioannes Episcopus Thessalonicensis, Ioannes
cuius testimonium refertur in 7. Synodo actione
5. non longe à principio: Ex eo enim probatur,
Angelos posse depingi, quia corporei sunt: cu-
ius sententiæ annuisse videtur tota Synodus.
Respondit enim, Etiam Domine, imo in suam sen-
tentiam

